

การวิเคราะห์บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศไทย

นางสุรีย์ หาญนิพนธ์ศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-170-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017191

๒๕๓๔๐๖๕๙

AN ANALYSIS ON ROLE AND RESPONSIBILITY OF CERTIFIED
PUBLIC ACCOUNTANTS OF THAILAND

Mrs. Suree Harnpinijesak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-170-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของ
ประเทศไทย

โดย นาง สุรีย์ หาญนิวจศักดิ์

ภาควิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ณัฐเสกข์ จิมโฉม

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ร้อยตรีชุ่มพล พุ่มรุกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยกร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิตร นิลสุวรรณกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ณัฐเสกข์ จิมโฉม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ร้อยตรีชุ่มพล พุ่มรุกษา)

..... กรรมการ
(อาจารย์จงจิตต์ หลีกภัย)

..... กรรมการ
(นาย ปกรณ์ เน้นภาคกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุรีย์ หาญนิสิตศักดิ์ : การวิเคราะห์บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศไทย (AN ANALYSIS ON ROLE AND RESPONSIBILITY OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : อ.ธีรเชษฐ์ จิมโอม อ.ที่ปรึกษาร่วม : ร้อยศรีชุมพล พุ่มรักษา, 252 หน้า. ISBN 974-579-170-9

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดและในทางปฏิบัติ บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีตามความเห็นของผู้ซึ่งบการเงิน ผู้จัดทำบัญชี หน่วยงานที่ควบคุมผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หน่วยงานแก้ไขและข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชี

การศึกษาค้นคว้าใช้วิธีการศึกษา 2 ลักษณะคือ (1) การศึกษาโดยการสำรวจจากตัวอย่างที่สุ่มมาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ผู้ซึ่งบการเงิน ผู้จัดทำบัญชี หน่วยงานที่ควบคุมผู้สอบบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และ (2) ศึกษาจากกฎหมาย เอกสาร และตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

จากการศึกษาพบว่าบทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีที่กำหนดและควบคุมโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพผู้สอบบัญชี กรมสรรพากร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้สอบบัญชีมีปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายต่างๆ เนื่องจากสาเหตุสำคัญคือ (1) ผู้ซึ่งบการเงิน ผู้จัดทำบัญชีและหน่วยงานที่ควบคุมผู้สอบบัญชีจำนวน 2 จาก 4 หน่วยงานเข้าใจไม่ถูกต้องในบทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชี (2) ข้อกำหนดและมาตรฐานที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงานทำให้ผู้สอบบัญชีมีความรู้สึกสับสนในการปฏิบัติงาน (3) มารยาทของผู้สอบบัญชีบางข้อตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 ไม่ชัดเจน (4) มาตรฐานการสอบบัญชีบางเรื่องไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดเล็ก (5) ความไม่เชื่อถือถึงการเงินที่ผ่านการรับรองโดยผู้สอบบัญชี (6) ผู้สอบบัญชีที่ทราบจากตัวอย่างไม่เห็นด้วยในเรื่องการลงลายมือชื่อรับรองใน "แบบแจ้งข้อความของกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ" ที่กรมสรรพากรกำหนด (7) เอกสารบัญชีที่ผู้สอบบัญชีจะต้องตรวจสอบไม่ได้มาตรฐาน (8) และผู้สอบบัญชีครั้งหนึ่งจากตัวอย่างไม่เห็นด้วยในเรื่องต้องจัดทำรายงานเสนอธนาคารเป็นกรณีพิเศษ

สำหรับความเห็นจากตัวอย่างทุกฝ่ายพบว่า ผู้สอบบัญชีควรจะมีบทบาทในการควบคุมตนเอง โดยผลักดันให้รัฐบาลสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง "สำนักงานบัญชี" บทบาทในการให้บริการด้านอื่นนอกเหนือจากการแสดงความเห็นต่องบการเงิน บทบาทในการช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกับสมาคมบัญชีฯ และควรเน้นบทบาทในการปรับปรุงระบบการควบคุมภายในของบริษัท

จากการศึกษาข้อเสนอนี้ในระบายนคือ ควรประชาสัมพันธ์ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชีมีความเข้าใจในบทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีมากขึ้น ควรปรับปรุงข้อความในรายงานของผู้สอบบัญชีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรมีเพียงหน่วยงานเดียวทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการคิดค่าธรรมเนียมวิชาชีพ ควรปรับปรุงข้อกำหนดเรื่องมารยาทของผู้สอบบัญชีให้ชัดเจนขึ้น ควรกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรีทางการบัญชีสำหรับนักบัญชีของธุรกิจขนาดกลางขึ้นไป หน่วยงานของรัฐที่ต้องการให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบความถูกต้องของหน่วยงาน ควรถือเป็นการตรวจสอบพิเศษนอกเหนือจากการตรวจสอบบัญชี เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงิน โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องกำหนดขอบเขตและแนวทางการตรวจสอบให้แน่ชัดและธุรกิจควรจ่ายค่าธรรมเนียมวิชาชีพสำหรับการตรวจสอบพิเศษให้แก่ผู้สอบบัญชี และข้อเสนอแนะในระยะยาวคือการจัดตั้งสำนักงานบัญชี

ภาควิชา การบัญชี
สาขาวิชา การบัญชีทั่วไป
ปีการศึกษา พ.ศ. 2533

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *[Signature]*

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SUREE HARNPINIJSAK : AN ANALYSIS ON ROLE AND RESPONSIBILITY OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF THAILAND. ADVISOR : NATASEK CHIMCHOME CO-ADVISOR: CHUMPOL POOMRUGKAR, 252 PP.

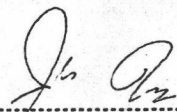

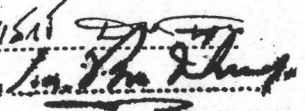
The objective of this thesis is to study the role and responsibility of certified public accountants (C.P.A.s), as defined by the laws and regulations, in practical terms, in the opinion of users and preparers of financial statements, and of supervisory and regulatory bodies, in order to develop recommendations for improvements in such role and responsibility.

The study is based on information obtained from two sources ie., (1) samples of users and preparers of financial statements, supervisory and regulatory bodies, and C.P.A.s, specifically in the Bangkok Metropolitan, (2) laws and regulations, documents and texts on the subject.

The results of the study indicate that the role and responsibility of C.P.A.s are defined and regulated by the Civil and Commercial Code, the Board of Supervision of Audit Practice, the Revenue Department, the Securities Exchange of Thailand, and the Bank of Thailand,. The study indicates that C.P.A.s experience problems in complying with the laws due to eight principal causes ie., (1) users and preparers of financial statements, and two of four supervisory and regulatory bodies have incorrect understanding of the C.P.A.s' role and responsibility, (2) C.P.A.s are confused by the differing rules and standards set by each of the supervisory and regulatory bodies, (3) certain ethical rules imposed by Ministerial Regulations No. 2 are not clear, (4) certain statements on auditing standards are not clear and not suitable for audits of smaller businesses, (5) audited financial statements are considered unreliable, (6) C.P.A.s from the sample unanimously disagree with the requirements for C.P.A.s to report on certain tax compliances by companies and partnerships as imposed by the Revenue Department, (7) accounting documents subject to audit are not up to standard, and (8) 50% of C.P.A.s from the sample disagree with the special reporting requirements for audit of banks as imposed by the Bank of Thailand. The study indicates that the sampled groups believe that the audit profession should be self-regulated, and the government should be pressed for its support on the establishment of a "Council of Accountants". The sampled groups also believe that C.P.A.s should provide other non-audit services, and take an active role in solving problems of the profession in conjunction with the Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand, and place more emphasis on improvement of the companies' system of internal control.

Short-term recommendations proposed by the study include (1) the public (in particular those having involvement with C.P.A.s) should be more informed about the C.P.A.s' role and responsibility, (2) wordings in the standard audit report should be revised to improve on clarity of meanings, (3) there should be only one supervisory and regulatory body, (4) the basis for determining audit fee should be established, (5) ethical rules should be improved for clarity, (6) accountants for businesses larger than the smaller business should possess at least a bachelor degree in accounting, (7) government organisations requiring C.P.A.s to carry out audit work to satisfy the organisations' requirements other than an audit for the purpose of issuing an opinion on the fairness of the financial statements should regard the work as special work and accordingly provide clear objectives, scope and audit guidelines for the work, and businesses subject to special audit should pay the C.P.A.s a special fee for the work. The study proposes one long-term recommendation which is the establishment of the "Council of Accountants".

ภาควิชา การบัญชี
สาขาวิชา การบัญชีทั่วไป
ปีการศึกษา พ.ศ. 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณ บุคคลหลายฝ่าย ที่ให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิตร นิลสุวรรณากุล ประธานกรรมการ อาจารย์จงจิตต์ หลีกภัย และ นายปรกณ์ เพ็ญภาคกุล กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ทั้งสามท่านได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์มาก ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สำหรับบุคคลอีก 2 ท่านที่มีความสำคัญอย่างมากในการให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง และการเรียบเรียงจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง อีกเช่นกัน คือ ร้อยตรีชุ่มพล พุ่มรุกษา และ อาจารย์ณัฐเสกข์ จิมโฌม โดยท่านทั้งสองเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียน

บุคคลที่ผู้เขียนจะละเว้นการระลึกถึงความเอื้อเฟื้อ และ ความร่วมมือที่มีต่อผู้เขียน เสียมิได้ คือบุคคลที่กรุณาให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ และบุคคลที่กรุณาช่วยตอบแบบแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณต่อ บิดา มารดา และ ญาติผู้ใหญ่ทุกท่าน และ ขอขอบพระคุณต่อ ครอบครัวพี่ น้อง และ เพื่อนๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และ คอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเป็นอย่างมาก จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 วิธีการวิจัย	3
1.5 วิธีการเลือกตัวอย่าง	4
1.6 ขนาดตัวอย่าง	4
1.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวิชาซึ่งการสอบบัญชี	6
2.1 วิวัฒนาการของการสอบบัญชี	6
2.2 ความแตกต่างระหว่างการบัญชีและการสอบบัญชี	8
2.3 ความหมายของการสอบบัญชี	9
2.4 ความหมายของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	10
2.5 ประโยชน์ของการสอบบัญชี	11
2.6 มาตรฐานการสอบบัญชี	12
2.7 สถาบันเกี่ยวกับวิชาซึ่งสอบบัญชี	13
2.8 ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี	14
2.9 ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อลูกค้า	15
2.10 ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อบุคคลที่สาม	17

	2.11 สิทธิของผู้สอบบัญชี	18
	2.12 ขั้นตอนการปฏิบัติงานการสอบบัญชี	19
บทที่ 3	บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด	24
	3.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ของประเทศไทย	25
	3.2 องค์กรและกฎหมายที่มีบทบาทในการกำหนดบทบาท และภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	29
	3.2.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างฯและบริษัทจำกัด ..	30
	3.2.2 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย	33
	3.2.3 คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี	35
	3.2.4 กรมสรรพากร	53
	3.2.5 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	59
	3.2.6 ธนาคารแห่งประเทศไทย	69
	3.2.7 กรมการประกันภัย	76
บทที่ 4	การวิเคราะห์บทบาทและภาระหน้าที่ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	80
	4.1 วิธีการดำเนินการวิจัย	80
	4.2 ผลการวิเคราะห์	81
บทที่ 5	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	121
	เอกสารอ้างอิง	153
	ภาคผนวก ก.	155
	พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505	156
	กฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2511)	161
	กฎกระทรวงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2514)	163
	ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องแต่งตั้งนายทะเบียนตาม พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505	164

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการจัดตั้งสำนักงาน ก.บช.	165
ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2518)	166
ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 19 (พ.ศ. 2518)	169
ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2520)	171
ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 38 (พ.ศ. 2529)	172
ข้อบังคับ ก.บช. ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2527)	175
ประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 11/2527	180
ร่างกฎกระทรวงฉบับที่ (พ.ศ.) เรื่องมารยาทของ ผู้สอบบัญชี	181
หลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่ง ก.บช. ได้เทียบว่าเป็นปริญาตรีทางการบัญชีหรือประกาศนียบัตรทางการ บัญชีตามมาตรา 15 (1) ตามมติที่ประชุม ก.บช. ครั้งที่ 47 (2/2522) วันที่ 10 เมษายน 2522	184
หลักเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่ง ก.บช. ได้เทียบ ว่าเป็นปริญาตรีหรือประกาศนียบัตรไม่ต่ำกว่าปริญาตรีที่มีการศึกษาวิชาการ บัญชี ตามมาตรา 15(1) ตามมติที่ประชุม ก.บช. ครั้งที่ 48 (3/2522) วันที่ 8 พฤษภาคม 2522	185
ภาคผนวก ข.	189
หนังสือกรมสรรพากรที่ กค 0810/8215 ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2533 เรื่องทางปฏิบัติเพิ่มเติมตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.2001/2523	190
แบบแจ้งข้อความของกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ (แบบพร้อมแบบ ภ.ง.ด. 50)	192
ถ้อยคำที่สมาคมนักบัญชีฯ เสนอแนะให้ใช้ เขียนในส่วนของผู้สอบบัญชี "ในแบบแจ้งข้อความของกรรมการ หรือผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ"	193

ภาคผนวก ค.	195
ประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบ ผู้สอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนและบริษัทรับอนุญาต	196
ภาคผนวก ง.	199
หนังสือที่ ธปท. ณว. (ว) 474/2531 เรื่องหลักเกณฑ์การให้ความเห็น ชอบผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์	200
หนังสือที่ ธปท. ณว. (ว) 2023/2532 เรื่องการกำหนดให้ผู้สอบบัญชี จัดทำรายงานให้ธนาคารเป็นกรณีพิเศษ	204
ภาคผนวก จ.	207
หนังสือที่ ธปท. งพ. (ว) 364/2527 เรื่องหลักเกณฑ์การให้ความ เห็นชอบผู้สอบบัญชีของบริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทเครดิต ฟองซิเอร์	208
ภาคผนวก ฉ.	211
รูปแบบรายงานของผู้สอบบัญชีใหม่	212
ภาคผนวก ช.	213
แบบแสดงความคิดเห็นชุดที่ 1 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะที่เป็น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	214
แบบแสดงความคิดเห็นชุดที่ 2 สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะที่เป็น ผู้จัดทำบัญชี ผู้ใช้งบการเงิน หรือหน่วยงานที่ควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพ สอบบัญชี	231
ประวัติผู้เขียน	239

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ (3-1) แสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากหน่วยงานต่างๆ	78
ตารางที่ (4-1) แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	95
ตารางที่ (4-2) แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	95
ตารางที่ (4-3) แสดงประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	96
ตารางที่ (4-4) แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	96
ตารางที่ (4-5) แสดงจำนวนที่เป็นสมาชิกของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชี รับอนุญาตของประเทศไทยจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	97
ตารางที่ (4-6) แสดงเวลาปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบ ถามกลุ่มที่ 1	97
ตารางที่ (4-7) แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	98
ตารางที่ (4-8) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องมารยาทของผู้สอบบัญชีจากผู้ ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	99
ตารางที่ (4-9) แสดงความเห็นในเรื่องความเพียงพอของข้อกำหนดมารยาท ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	101
ตารางที่ (4-10) แสดงความเห็นเรื่องการควบคุมจากหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง กับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1	102
ตารางที่ (4-11) แสดงความเห็นเกี่ยวกับ "แบบแจ้งข้อความของกรรมการหรือ ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้จัดการ" ตามที่กรมสรรพากรกำหนดให้ผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตลงลายมือชื่อรับรองจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1 ...	103

ตารางที่ (4-12)	แสดงความเห็น เรื่องธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ผู้สอบ บัญชีที่ตรวจสอบธนาคารพาณิชย์จัดทำรายงานเสนอ เป็นกรณี พิเศษนอกเหนือจากการตรวจสอบบัญชีปกติ จากผู้ตอบแบบสอบ ถามกลุ่มที่ 1	103
ตารางที่ (4-13)	แสดงความเห็น เรื่องมาตรฐานการสอบบัญชีที่ออกโดยสมาคม นักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ให้ผู้สอบบัญชี ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน จากผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่ 1	104
ตารางที่ (4-14)	แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	106
ตารางที่ (4-15)	แสดงประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	107
ตารางที่ (4-16)	แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	107
ตารางที่ (4-17)	แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	108
ตารางที่ (4-18)	แสดงความเห็น เรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและภาระหน้าที่ ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	109
ตารางที่ (4-19)	แสดงความคิดเห็น เรื่องความเชื่อถือของงบการเงินที่ผ่านการ ตรวจสอบและรับรอง โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากผู้ตอบแบบสอบ ถามกลุ่มที่ 2	110
ตารางที่ (4-20)	แสดงความเห็น เรื่องการสื่อความหมายในวรรคขอบเขตในราย งานของผู้สอบบัญชีจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	111
ตารางที่ (4-21)	แสดงความเห็น เรื่องขอบเขตการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	112
ตารางที่ (4-22)	แสดงความเห็น เรื่องการสื่อความหมายในวรรคความเห็นใน รายงานของผู้สอบบัญชีจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	113
ตารางที่ (4-23)	แสดงความเห็น เรื่องความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในการรับรองงบการเงินที่ลูกค้าจัดทำขึ้นจากผู้ตอบแบบสอบ ถามกลุ่มที่ 2	114

ตารางที่ (4-24) แสดงความเห็น เรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อความในรายงาน ของผู้สอบบัญชีจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 2	115
ตารางที่ (4-25) แสดงความเห็น เรื่องควรห้ามข้าราชการในหน่วยงานใดมิให้ รับเป็นผู้สอบบัญชีหรือจัดทำบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็น ไปอย่างอิสระและเที่ยงธรรม จากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2	116
ตารางที่ (4-26) ตารางแสดงความคิดเห็น เรื่องที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรมีการ พัฒนาตนเองจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2	117
ตารางที่ (4-27) ตารางแสดงความคิดเห็น เรื่องบทบาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ควร จะเป็นในอนาคตจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2	118
ตารางที่ (4-28) ตารางแสดงความคิดเห็น เรื่องการให้บริการของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตนอกเหนือจากการรับสอบบัญชีจากผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2	119
ตารางที่ (4-29) ตารางแสดงความคิดเห็น เรื่องแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพ ให้ได้มาตรฐานเป็นที่เชื่อถือจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่ และกลุ่มที่ 2	120